

Fru Ragnhild Steinsvik
Skolegt 22 Danvik

Drammen.

Drammen den 18-5-46

Fru Martha Steinsvik

113658

Oslo.

Jeg takker for fruens brev & vil nu forsøke å fortælle om mit ophold & vor transport nordover til Mosjøen fra Hamar.

Arbødigst

Den 30 mai 1945 blev jeg avhæntet i mit værelse på Hamar av rikspolitiet. Min mann blev aristeret den 10 mai & fire dager deretter med politimester Knutsens tillatelse blev vi kastet ut av vor leilighet hos en advokat på Hamar. Det var en 5 værelses leilighet med meget indbo & fem favner huggen ved i kjelleren. Min datter og min hushjælp samt min søster og jeg måtte ordne alt selv med pakning flytning av kasser som var en meter i længde & bredde. Disse måtte bæres av os kvinfok op i anden etage. I første etage bodde en læge som så vort slit, men ikke en håndsrekning fra ham. Hjælp fik vi ikke fat vi, vi var jo Nazister.

Jeg vil sent glemme denne utkastelse & beslaglæggelse av hele mit hjem. Nu viser det sig ved politiets optelling av vore saker at en god del mangler og sølvtøiet er ikke å finne. En del av dette finnes vistnok i en kasse etter politiets report men stemmer ikke med det politiet har beslaglagt. Etter alle gjenvordigheter med hjemmet blev jeg brakt til Hamar kretsfengsel hvor vi var 5 kvinner i en en manns selle. Tre åå i tyskarsenger og en på brisken samt en på gulvet. Der var ikke så meget plass at vi kunne gå tre skikkelige skritt i sellen. Vi sat på sengen som sat fast i vegg. Alle de dager der fløt de første dager i lønne

sellen var mange. Vi gråt alle fem å vi viste igrunnen ikke hvad vi gråt for. Ikke alle av de fem var nazister.

På Hamar kretsfengsel er doen inne i sellen å det siger sig selv at den stank denne medførte ved at fem personer brukte denne hele dagen uten å få tømme den en gang om dagen som vi gjorde det var gyselig. Vi motte etter tus tømme do. Vaskefat hadde vi to av. Vann fik vi når vi bad om dette. Maten var ikke å skryte av men heller ikke av den verste.

Jeg var på Hamar kretsfengsel i 9 dagn. Blev så hentet av hjemmefronten fra Mosjøen som viste sig å være vore to barns venner. Den første dagen på toget gik alt nokså bra. Vi hadde da medbrakt mat med fra fengslet i

Hamar. Da vi kom til Trondheim blev vi to kvinner en frue fra Kragerø Fru Krutå og jeg plaset på Vollan kretsfengsel i Trondheim. Kl var da blit

4 på natten da vi kom på dette fengsels kontor å blev plaset mit på gulvet. Jeg bad om en stol da jeg var syk å holt på å besvime. Fengselsbetjenten skriker i. " Sæt dig på golvet der hører du hjemme dit svin." Vi var to som hørte å kan berigtige dette. Da jeg blev inført i protokollen skriker han i er du denne forbannede oberst Sundlos kjerring? Jeg fik ikke svart for da gik alt runt for mig. Næste dag var manden meget spak å skjønne han hadde tat feil å forbrut sig. Jeg er ikke oberstens hustru nemlig.

Da vi skulle inn i sellen kastet samme fengselsbetj to tynne madrasser inn i sellen hvor der før os i en en manns selle lå 5 andre kvinner på gulvet. Her var det stengulv desforuten. Hodepute å noe å ha over od fik vi ikk. Han puffet os inn i sellen. De andre kvinner voknet å de begynte å tale med os å bad os være forsiktige da de hadde oplevet så mye grusomt på Vollan. Her i sellen vi kom inn var fru Grande. (Damen fra Rinnansaken) Hun var verdensdame å syntes alt var grusomt. Jeg merket imidliertid snart at det ikke var vert å tale for meget med denne damen.

Natten gik. Det var mørkt da vi kom inn i sellen så jeg så ikke hvordan det så ut der. Om morgenen da jeg våknet det vil si sove hadde jeg ikke gjort. Jeg lå i intens bønn til min frelser om nåde å hjelp fra alt dette grusomme. Ved siden av mig på gulvet lå en gammel tannløs kvinne som da hun så jeg hadde kom bad om å få låne bunn. Jeg fortalte henne at mine tejlattgjæver som hun var lånte jeg ikke bort. Vi hadde på Vollan en sinkbøtte til do

og en annen til vaske os i. Alle 7. Den freidige fru Grande bad om å få gå ut på gangen å vaske sig hvor hun gjorde helt toilett for hjemmefronten.

Vi fikk også gå på klosettet her. Det blev tat tiden for opholdet der å vi sat for åpent taffel som det heter da det ikke gik an å låse denne døren. Det var jo i et fengsel. Maten var grusom her. Om kvellen da vi kom tok de fra os all maten vor. Jeg hadde sykekost å melk med mig fra Hamar men jeg fikk ikke min mat igjen tiltrods for flere henvendelser om dette.

Vi var her i to dagn . Disse dager blir aldrig glemt så længe jeg lever.

Vollan kretsfengsel burde rives. Det lavet ned i fjæset på os fra vægger og ak av gammel gul maling. Kjeingelvev å andre dyr kappes om å komme i hode på os. Jeg blev heldigvis spart for å bli luset.

Så blev vi atter hentet av vore hjemmefrontkarer fra Mosjøen å reisen kunne fortsatte nordover. Alt gik bra til vi kom til Grong station hvor guttene viste vi var kjente. Her gik to av guttene inn for å skaffe os lit mat medens den tredie gik ut på Grong station til folket som var der å fortalte at vi var med toget. Resultatet uteblev ikke. Kupeen var av den typen med gang. Her gik folk i rute å beskuet os minst et kvarter. Det var ikke et mennske på perongen der ikke paserte gjennom toget. Jeg som var syk brøt helt sammen å fik krampegråt. Da jeg rullet ned gardinet for å slippe å være gjenstann for dette spetakkel rullet denne hjemmefrontmannen gardinet op igjen. Da de to andre hjemmefrontkarer kom tilbake å så mig i den tilstann jeg var blev de høist forbauset og rædde. De fik vite hvad som var pasert å vi kunne etter dette ikke gå inn å få noe mat.

Vi hadde da været uten mat fra om morgenen. Reisen gik så fra til Mosjøen. Da vi nærmet os byen tilbød den samme karen som rullet gardinet op, at jeg nu kunne få rulle gardinet ned før vi kom til Mosjøen. Nu var jeg fra mig av raseri å sa. "Nei nu skal gardinet være oppe." Vedkomne herre har nu mottet forlate sin stilling å uniform inden politiet. Jeg vet ikke hvorfor. Jeg tænkte å indlevere raport om min oplevelse men har ikke gjort dette. Vi blev anbrakt på Toppen fangeleir i Mosjøen.

En dag blev jeg kalt ut på gangen til sjefen for leiren. Dette var min forhenverende kull- levrændør i Mosjøen. Nu var han sjef å fik mann. Nu skulle fru Major få alle hans strenge ord. Han skielte mig

Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2014
ut å brikte utækkelige uttrykk. Min mann bodde på et rum som vente ut mot den gangen vi stod på å han har hørt alt denne kulhandler tillot sig å si til mig. Jeg vil ikke gjenta dette for Dem. Det bevirket at jeg fik et kraftig Galdeanfald å motte lægges til sengs i det rum vi bodde på. Vi var fire kvinner der. En fosterfordriverske. En tyskertøs som det så smart heter og en ung frue fra Mosjøen som hadde været hos sin kjæreste i leiren å av den grunn sat inne i to mnd. Lægen kom så å beordret mig indlagt på sykehuset hvor jeg skulle ha det godt å få mat.

På sykehuset stelte de godt med mig å ingen viste mig noe somhelst anti-pati. Jeg lå tilsengs en god stunn å kom mig jo etter hvert. Min sinds-tilstann var slik at lægen fant å motte ha mig på sykehuset.

En dag kommer denne kulhandler igjen i min vei. Denne gangen kom han kjørende til sykehuset og forlangte at jeg skulle klæ på mig å følge med til Toppen fangeleir. Syk som jeg var turde jeg ikke gjøre andet end det denn brutale udannede herre befalte. Jeg var jo kunn en Landssviker.

Oversøster protesterte å sa at lægen ikke hadde utskrevet mig osv.

Intet hjælper her søster. Det er mig som bestemmer sa herren.

Vi kjørte så ut til leiren å jeg blev plasert sammen med 4 andre kvinner. Lægen kom for å inspisere å befalte denne kullhandler øieblikkelig å kjøre mig tilbake til sykehuset. Dette motte han også gjøre å det straks.

Jeg blev atter indlagt på sykehuset å her var jeg til jeg blev sat for retten. Jeg blev tat direkte ut av sykehuset på tiltakebænken å uten å

ha fåt konferere med min sagfører og forsvarer. Jeg så ham å talte med ham et kvarter før retten skulle sættes. Resultatet uteblev heller ikke.

Aktor en ven av min mann fik stemplet mig for ting jeg aldrig har gjort.

Jeg har fem lægearklæringer om at min sinus og helbredstilstann ikke har været i orden de siste årene å da særlig etter min søns død i oktobe 1944. Da fik vi besked fra tyskerne at han var falt den 16 Oktober 1944.

Så får vi besked at han ikke er falt men tat tilfange av russerne.

Tredie besked at han er død på et sykehus. Fjerde besked at han er av russerne tat tilfange. Nu i disse dager har jeg fåt vite gjeennem politet at vor søn er den 19-10-44 tat tilfange av russerne. Den 20-10-44 dagen

etter er han fundet død på et sykehus sammen med 6 tyskere.

Jeg sa nok jeg er straffet hardt nok slik jeg er straffet. Vor gut mente da han drog ut, at han ikke ville høre senere i livet dette spørsmål. "Hvor var du da det gjalt?" Vor rædsel for russerne og faren fra øst har ikke været forgjæves å til dato skal ingen få mig fra at jeg enda tror på at faren kommer derfra.

Nu må De plukke ut det De mener har noen betydning. Torturert er jeg ikke, men den sjælelige påkjenning har det ikke manglet på. Det burde være indlysende syntes jeg. Jeg har ofte ønsket mig døden som den eneste utvei i disse grufulle dager å jeg har også på nære nippen holt på å gjøre kort proses. Det er min strålende datter på 24 år som har holt mig oppe å gjort det slik at jeg lever i dag. Jeg bor hos mine fire strålende renvaskede Jøssingsøstre. Disse er så rystet over min oplevelse å hvordan folket opfører sig i dag, så de er blit mere nazister de, end jeg nogensinde har været. De siger at de skammer sig over Jøssingnavnet i dag. Si mig fru Steinsvik. Hvor er kvinnen i dag? Hvorfor samår ikke kvinner sig om den ene ting å forlange å få stoppet dette der fåregår? Det blir jo tilslut en skamlet på det norske folk selv. Det mener jeg. Tror De kjære frue at der er noen utsikt til lettelse i tilstanden?

Så grusomt som jeg har tat dette med gutten min, så er jeg trods alt glad for at han slipper å gjennengå det vi må.

Jeg har også professor Langfeldts erklæring på at jeg ikke kan sone noe straf fåreløbig. Min Galdestens sykdom og mine nervesammenbrud har heller tiltat i det siste desverre. Har De noe gode råd å gi mig så vær så inderlig snild å skriv til mig. Syntes ^{de} ikke mie oplevelser er noe vidre så har jeg sikkert ikke været flink nokk til fremstille disse. Jeg er jo ingen ekspert i så måte.

Med venlig hilsen tegner jeg Deres forbundne å taknemlige